

Regjeringens tiltredelseserklæring

Taler

Kjell Magne Bondevik

Dato

21 oktober 1997

Sted

Stortinget

1 Ærede President,

Regjeringen ser sitt arbeid som en tjeneste for folk og land og går til gjerningen med dyp respekt for de mennesker den er satt til å tjene.

5

Regjeringen vil bygge sin politikk på Grunnlaget for en sentrumsregjering av 14. oktober utarbeidet av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, og har sin parlamentariske basis i stortingsgruppene til disse partiene.

10 Bakgrunnen for regjeringsdannelsen er at Arbeiderparti-regjeringen søkte avskjed etter resultatet ved stortingsvalget.

Regjeringen vil invitere alle stortingsgrupper til et konstruktivt samarbeid fra sak til sak, noe den parlamentariske situasjonen understreker behovet for.

15

Regjeringen vil arbeide for en samfunnsutvikling preget av:

- et solid verdifundament

20 - likeverd og likestilling

- folkestyre og åpenhet i forvaltningen

- levende lokalt selvstyre

25

- et sterkt næringsliv og arbeid til alle

- internasjonal solidaritet og samarbeid

- ansvarlig miljø- og ressursforvaltning

- sosial og geografisk utjamning

35 - god helse- og eldreomsorg

- livskraftige familier og levende nærmiljø

- et rikt kulturliv og framtidsrettet utdanning

40

Regjeringen vil føre en politikk fast forankret i vår nasjonale og kristne kulturarv. Åndsfrihet, toleranse og mangfold vil være retningsgivende.

45

Et solidarisk og humant samfunn bygger på mennesker som viser medmenneskelighet, har omsorg for de svakeste og tar ansvar for andre, for miljøet og for kommende generasjoner.

50

Fra ulike hold uttrykkes det bekymring for en verdimessig og moralsk forvitring i samfunnet. Regjeringen vil oppnevne en bredt sammensatt kommisjon som skal drøfte hvordan det kan skapes en bred verdimessig og samfunnsetisk mobilisering for å snu nedbrytende utviklingstrekk. Slik kan grunnlaget også legges for at det enkelte mennesket tar større ansvar for seg selv og andre. Regjeringen bygger på tillit til enkeltmennesket, og satser på delegering og desentralisering. På denne måten kan det skapes en ansvarsmobilisering i samfunnet nedenfra.

55

Et levende og desentralisert demokrati med bred deltakelse er grunnleggende for å møte de store utfordringene samfunnet står overfor.

60

Det vil bli lagt fram en stortingsmelding om offentlighet i forvaltningen og forslag til endringer av offentlighetsloven som gir større åpenhet.

65

Målene for Regjeringens utenriks-, forsvars- og sikkerhetspolitikk er å sikre vårt lands frihet, selvstendighet og demokrati, en mer rettferdig fordeling mellom fattig og rik i verdenssamfunnet, og å bidra aktivt i det internasjonale arbeidet for fred, folkestyre, menneskerettigheter og miljø.

Regjeringen legger stor vekt på det nordiske samarbeidet. Samarbeidet med de

70 baltiske land vil bli ført videre. Regjeringen vil arbeide for å styrke De forente nasjoner og vil aktivt støtte opp om den pågående reformprosessen.

Et troverdig invasjonforsvar vil bli opprettholdt og Norges sikkerhetspolitiske forankring i NATO ligger fast. Regjeringen støtter NATOs fredsoperasjoner
75 med mandat gitt av FN eller Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE), og går inn for en gradvis utvidelse av NATO, og at dette skjer parallelt med et styrket samarbeid med Russland.

Norge vil gjennom formannskapet i OSSE få en særlig mulighet til å
80 videreutvikle det euro-atlantiske samarbeidet. Regjeringen vil videreføre støtten til og engasjementet i fredsprosessen i Midtøsten.

EØS-avtalen danner hovedgrunnlaget for Norges forhold til EU. Regjeringen går inn for en nasjonal, selvstendig og aktiv vurdering av det regelverk som
85 følger av EØS-avtalen.

Regjeringen legger til grunn at stortingsflertallet ønsker forhandlinger om å videreføre norsk tilknytning til Schengen-samarbeidet. Regjeringen vil arbeide for å ivareta norske interesser, bl.a. opprettholdelse av den nordiske passunion, hvor også Danmarks håndtering av spørsmålet vil være av betydning. Det
90 gjennomføres en vurdering av de konstitusjonelle spørsmål knyttet til en ny Schengen-avtale.

Norge skal føre en solidarisk politikk overfor utviklingslandene. Regjeringen vil
95 utarbeide planer for ettergivelse av u-landsgjeld og økt bistand til 1 % av BNI.

Regjeringen vil aktivt arbeide for grunnleggende menneskerettigheter i land der disse krenkes. Dette må skje gjennom politiske og diplomatiske kanaler, men kan også få konsekvenser for internasjonal handel og økonomisk samarbeid.

100

Asylretten må styrkes for dem som med rette føler seg forfulgt og ikke kan vende tilbake til sitt hjemland uten fare for liv og sikkerhet. Regjeringen vil gjennomgå praksis for opphold på humanitært grunnlag og familiejenforening med sikte på en liberalisering, og vil gå inn å øke mottaket av kvoteflyktninger
105 med omlag 500 pr. år utover dagens kvoter.

Regjeringens økonomiske politikk skal legge til rette for en langsiktig, økologisk

110 og forsvarlig ressursforvaltning og arbeid til alle. Velferdssamfunnet forutsetter en sunn økonomi. Det totale offentlige og private forbruket innenlands må være på et nivå som gjør at økonomien ikke overopphetes.

Penge- og valutapolitikken vil fortsatt bli rettet inn mot stabil kronekurs.

115 Partene i arbeidslivet inviteres til inntektspolitisk samarbeid på bakgrunn av hovedlinjene fra innstillingen fra sysselsettingskommisjonen.

Regjeringens skatte- og avgiftspolitikken bygger på:

120 - Skatt etter evne

- Skatte- og avgiftsøkning for ressursbruk og forurensinger vi ønsker mindre av - og lettelser for arbeidskraft - det vi ønsker mer av

125 - En tilnærming i nivået for skattlegging av arbeidsinntekt og kapitalinntekt.

- Skatteregler som stimulerer aktivt eierskap i næringslivet.

- Sparing framfor økt forbruksvekst.

130

Oljeformuen må forvaltes slik at den også kommer kommende generasjoner til gode, og slik at det ikke skapes et for sterkt press i norsk økonomi. Noe av oljeformuen vil bli avsatt til et fond for offentlige innkjøp av moderne teknologisk utstyr til helsevesenet, til utdannings- og forskningssektoren, samt til politiet. I den grad slike kjøp gjøres i utlandet kan det skje med begrenset virkning på innenlandsk etterspørsel.

Investeringer, forskning og utvikling må i større grad dreies mot fastlands-Norge. For å oppnå en jevn produksjon av olje og gass, på et lavere nivå, vil 140 Regjeringen bruke lete- og konsesjonspolitikken aktivt. Det tildeles ikke nye lete- eller utvinningskonsesjoner i økologisk utsatte områder.

Gjennom en framtidsrettet energipolitikk vil Regjeringen dempe veksten og på sikt flate ut energiforbruket. Regjeringen vil øke satsingen på ENØK og 145 alternative fornybare energikilder. Regjeringen vil foreta en gjennomgang av energiloven med sikte på en bedre samfunnsmessig kontroll med forvaltning av

vannkraftressursene.

- 150 Regjeringen vil legge fram en handlingsplan for små og mellomstore bedrifter og utvikle det potensialet som reiselivsnæringen har.

Regjeringen går inn for et fortsatt sterkt offentlig engasjement innen forretningsområder hvor det forvaltes viktige nasjonale ressurser, som f.eks.
155 petroleumsvirksomhet og energiforsyningen. Også innen samferdselsektoren har staten, særlig gjennom NSB og Posten, viktige oppgaver.

Regjeringen vil utvikle ny strategi for å øke norsk eierskap i næringslivet. Nedsalg av statens eierandel i Den norske Bank og Kreditkassen skal skje
160 gjennom mest mulig spredt salg av aksjer, og i den sammenheng vil ulike stimulerings tiltak og eventuell bindingstid bli vurdert. Det er ikke aktuelt for Regjeringen å gå inn for lavere statlig eierandel enn blokkerende mindretallsposisjon.

- 165 Regjeringen vil ta hele landet i bruk. Derfor må arbeidsplasser, kapital og makt desentraliseres. En politikk for livskraftige lokalsamfunn forutsetter at:

- Kommunene settes i stand til å ivareta grunnleggende velferdsoppgaver.
- 170 - En næringspolitikk med gode rammevilkår for primærnæringene og utvikling av bedrifter basert på naturgitte fortrinn, vårt høye utdanningsnivå og ny teknologi.

Utbygging av samferdselstilbud er et viktig distriktspolitisk virkemiddel og har
175 stor betydning for trafikkavvikling og miljø i sentrale strøk. Norge skal være et foregangsland når det gjelder trafiksikkerhet.

Regjeringen vil arbeide for videre utbygging av vegnettet i Norge. I byer og tettstedene prioriteres kollektivtransport. Regjeringen vil foreslå tiltak for
180 utjevning av drivstoffprisene.

Post- og teletjenester er viktige servicefunksjoner og skal betjene folk i hele landet. Regjeringen vil gjennomgå konsekvensene av endringer i post- og teletjenestene.

Kommunaldepartementet skal styrkes som et samordnende distriktsutbyggingsdepartement. Regjeringen vil evaluere virkningen av det kommunale inntektssystemet.

190

Den enkelte skal gis mulighet til å eie egen bolig. Det vil bli utarbeidet et program for flere utleieboliger.

195

Regjeringen vil - for å bedre miljø og levekår - legge opp til en aktiv storbypolitikk, der blant annet sentrum i storbyene på nytt blir et sted der det er både boliger, sosialt liv og næringsliv.

200

Regjeringen vil videreføre et jordbruk med variert bruksstruktur, med en restriktiv jordvernpolitikk og aktiv skogbrukspolitikk. Regjeringen legger til grunn at yrkesutøverne i landbruket skal ha en inntektsutvikling og sosiale ordninger på linje med det øvrige samfunn, og at inntektsgapet som har oppstått i forhold til andre grupper blir redusert.

205

Regjeringen vil føre en politikk som sikrer forbrukerne trygge matvarer.

210

Regjeringen vil arbeide for å bedre forvaltningen av fiskeressursene. For å få flere og varierte arbeidsplasser i Kyst-Norge er det nødvendig med en fornyelse av fiskeflåten. Prosjekter som er fiskeripolitisk klarert i samsvar med regionale og kapasitetsmessige målsettinger, må få tilbud om finansiering bedre tilpasset behovet.

215

Klimaspørsmålet er en av vår tids største utfordringer. Utslippene av drivhusgasser skal begrenses og på sikt reduseres. Regjeringen mener at bygging av gasskraftverk i Norge i denne sammenheng har en uheldig virkning. Etter klimaforhandlingene i Japan vil Regjeringen legge fram en stortingsmelding om konsekvenser og oppfølging for Norge, herunder spørsmålet om gasskraftverk.

220

Regjeringen går inn for at et miljøpolitisk føre-var-prinsipp legges til grunn for miljø- og ressursforvaltningen. Det miljøpolitiske perspektivet må være sektorovergripende. Regjeringen vil legge opp til en forpliktende lokal oppfølging av Brundtland-kommisjonen gjennom lokale oppfølgingsplaner.

Familien er samfunnets grunnleggende sosiale enhet. Regjeringen vil føre en familiepolitikk som bidrar til å styrke likestillingen. Gjennom en familiepolitisk

reform skal småbarnsforeldrene få større valgfrihet når det gjelder omsorgsform for barna. Dette forutsetter at barnefamiliene har økonomi til å velge omsorgsform, at de som ønsker det kan få barnehageplass, og at det gis adgang til fleksible arbeidstidsordninger. Regjeringen vil derfor satse på økt
230 barnehageutbygging parallelt med bedre økonomiske vilkår for barnefamilier.

Målet om full barnehagedekning innen år 2000 står fast. Regjeringen vil fremme forslag for Stortinget om en ordning med omsorgstilskudd i barnetrygden/kontantstøtte til familier uten barnehageplass. Ordningen
235 foreslås gradvis innført fra 1. august 1998, og støtten skal tilsvare statstilskuddet til en heldags barnehageplass.

Arbeidet med å innarbeide FNs barnekonvensjon i norsk lovverk, vil bli fullført.

240 Brukerne skal settes i sentrum i offentlig sektor og det skal settes målbare krav til tjenestene. Regjeringen vil bruke informasjons- og kommunikasjonsteknologi til å fornye, forbedre og modernisere offentlige sektor.

245 Kulturpolitikken er en grunnpilar i arbeidet for bedre livskvalitet og trivsel. Regjeringen vil støtte et aktivt kulturliv blant annet med lokale kulturbygg og legge til rette for profesjonelle kulturtilbud så vel som egenaktivitet.

Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om bygging av ny opera med
250 sikte på byggestart i løpet av stortingsperioden.

Det vil bli foretatt en ytterlige gjennomgang av de økonomiske rammevilkårene for de frivillige organisasjonene, herunder bedrede skatte- og avgiftsregler.

255 Regjeringen vil gi Den norske Kirke som trossamfunn frihet til å være en bekjennende, misjonerende og diakonalt arbeidende kirke. Den bør være åpen og inkluderende. Kirken må få ressurser til å realisere de oppgaver Stortinget har vedtatt gjennom den nye kirkeloven. Dåpsopplæringen lovfestes. De frikirkelige organisasjoner og samfunn skal sikres gode arbeidsvilkår.

260 Regjeringen vil gjennom lovgivning og på annen måte sikre samisk språk, kultur og samfunnsliv. Sametinget må etter hvert få større avgjørelsesmyndighet.

265 Regjeringen vil føre en aktiv integreringspolitikk for å motvirke utviklingen av diskriminering og nye klasseskiller. Alle innbyggere bør kunne norsk på et nivå som muliggjør aktiv deltakelse i samfunnet.

270 Satsing på utdanning og kompetanse er langsiktig investering i mennesker og livskvalitet. Retten til fullverdig utdanning skal være lik for alle. Ved å satse på enhetsskolen skal alle elever få et godt og tilpasset opplæringstilbud og en ny opplæringslov vil bli lagt fram for å sikre dette. Regjeringen vil arbeide for en gradvis senkning av elevtallet i klassene. Regjeringen vil arbeide for å sikre et likeverdig tilbud innen IT-opplæringen i skolen.

275 Regjeringen vil opprettholde privatskoleloven som egen lov, og på denne måten respektere foreldrenes rett til å velge opplæring for barna sine i samsvar med kriteriene i loven.

280 Regjeringen vil bedre studiefinansieringen, og arbeide for økt stipendandel til 40 % i løpet av stortingsperioden.

En stortingsmelding om videre- og etterutdanning vil bli lagt fram.

285 Regjeringen vil bedre vilkårene for forskning og øke studiekapasiteten innen helse, førskolelærere, politi og IT-utdanning.

Regjeringen vil aktivt motvirke utviklingen i retning av større forskjeller i økonomiske levekår og legge fram en stortingsmelding om dette.

290 Regjeringen vil foreslå å øke minstepensjonen med 1000 kroner pr måned fra 1. mai 1998, og bedre støtteordningene for aleneforsørgere og for andre økonomisk svakstilte grupper.

295 Regjeringen vil bedre funksjonshemmedes kår og rettigheter, bl.a. gjennom brukermedvirkning og økt tilgjengelighet.

Regjeringen vil utarbeide en handlingsplan for å få alkoholbruken ned i tråd med målsettingen om 25 % reduksjon.

300 Regjeringen vil sette pasientenes behov og rettigheter i sentrum for framtidens helsepolitikk. Sykehusene må sikres bedre tilgjengelighet og kapasitet.

305 Regjeringen vil styrke det forebyggende helsearbeid. Det vil bli lagt fram en
handlingsplan for psykiatrien med forpliktende økonomisk opptrappingsplan.
Regjeringen vil fremme en nasjonal handlingsplan for kreftomsorgen.

310 Samfunnet må verne om livet - også det ufødte - og gi foster og kvinnen egnet
beskyttelse. Kvinner må få rådgivning og hjelp når de er i en vanskelig situasjon,
og støtte til bl.a. AAN-kontorene vil bli videreført.

315 Regjeringen vil arbeide for et variert tilbud i eldreomsorgen basert på de
retningslinjer Stortinget vedtok i vår. Det legges til rette for større bruk av
omsorgslønn.

Årsakene til stigningen i sykefraværet skal kartlegges og Regjeringen vil drøfte
med partene i arbeidslivet tiltak for å redusere fraværet. Arbeidstakernes
rettigheter i sykelønnsordningen skal bestå.

320 Et samfunn med oversikt og tilhørighet, rettferdig fordeling, gode
oppvekstvilkår for barn og unge forebygger kriminalitet. Regjeringen vil øke
innsatsen mot hverdagskriminalitet og organisert kriminalitet.

325 Regjeringen vil arbeide aktivt for et varmere samfunn der alle kjenner et ansvar
for å ta vare på hverandre. Et slikt samfunn er preget av respekt for det enkelte
mennesket, personlig ansvar, omsorg og omtanke. Det er ikke mulig å vedta eller
bevilge seg til dette. Regjeringen vil invitere til samarbeid med frivillige krefter
for å bygge og ta vare på sosiale nettverk. Gjennom den enkeltes ansvar og
engasjement kan vi motvirke at ensomhet, fremmedgjøring og ensidig
330 materialisme får prege det norske samfunn. Slik kan det skapes et samfunn hvor
respekten for det enkelte mennesket settes i sentrum.

335

Kilde

<http://odin.dep.no/odinarkiv/norsk/dep/smk/1997/taler/099005-991740/dok-bu.html>

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/regjeringens-tiltredelseserklæring-224>

340